

У гэтым нумары

УСЕ, ШТО АКРУЖАЕ ЧАЛВЕКА, ПАВІННА ПРЫНОСІЦЬ РАДАСЦІЯ, АСАЛОДУ. ... ПРАТРАБУЮЦЬ ПАКАРАННЯ ВАЕННАГА ЗЛАЧЫНЦЫ. ... Выхаванне дзяцей — справа ўсіх. ... Братніх Беларускай і Чэхаславацкай Літаратур — расці і квітнець. ... рэцэнзіі на новыя кнігі.

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАУ БССР.

№ 100 (1634) Аўторак, 19 снежня 1961 года Цана 4 кап.

ПРЫГАЖОСЦЬ — у жыцці! Гэтыя чужыя словы напоўнены сэнсам канкрэтным зместам. Савецкі чалавек — будаўнік камунізму — павінен і будзе жыць не толькі ў умовах прыгожых грамадскіх адносін і маральных прынцыпаў, але і ў акружэнні зручных, прыгожых рэчаў і прадметаў. Усе, што спадарожнічае чалавеку ў рабоце, грамадскім і асабістым жыцці, павіна прыносіць радасць, асалоду, ствараць атмасферу сапраўднай гармоніі.

Гэта — справа не далёкага будучага. Яна стаіць на парадку дня нашага сённяшняга жыцця.

Прыгажосць — у жыцці! Пад такім дэвізам днём праходзіла тэарэтычная канферэнцыя, скліканая Мінскім гаркам КПС, Саюзам мастакоў БССР і Палацам культуры прафсаюзаў.

Задачы развіцця дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, заадаваўшы насельніцтва зручнай і прыгожай мэбляй, вопраткай і іншымі неабходнымі прадметамі быту — усё гэта пытанні, даючы паступальнае і вядомыя мэблевай і швейнай прамысловасці. Нарэшце — гэта неадкладная задача і работнікаў мастацтва. Неабходна арганізаваць самую шырокую растлумачальную работу сярод насельніцтва па пытаннях мастацтва, эстэтыкі, прыгажосці быту. Тут непачаты край работы для Саюза мастакоў, гандлёвых арганізацый, кіно, радыё і тэлебачання.

Праграма КПСС пастаўлена задача вырашыць самую вострую праблему па ўздыму дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва і швейнай прамысловасці. Цяпер у асноўным будуецца малагабарытная кватэра. Гэта прычына, а таксама сучасны эстэтычны пераходны перыяд прымушаюць перамацаваць пэўныя праблемы пэ-на-новаму паставіць і да характэрнай мэбля павіна быць прэстэй, лёгкая, зручная і прыгожая.

Малагабарытная кватэра прымушае адмовіцца ад вытворчасці гарнітураў, бо кожнаму з іх патрэбны асобны пакой, што выключна пры малагабарытнасці кватэры. У сучасных умовах неабходны выпуск прыкладна новых комплектаў ці набору мэбля, дзе б групавалася мэбля рознай па функцыях, але аб'яднаная адзінай архітэктурнай ідэяй.

У рэспубліцы мэбля выпускаецца на 19 прадпрыемствах Саўнар-гаса БССР і прыкладна на 130 прадпрыемствах Упраўлення мясцовай прамысловасці і іншых ведамстваў. Па аб'ёму мэблевай прадукцыі Беларусь займае трэцяе месца ў Саюзе пасля РСФСР і Украіны.

У большасці выпадкаў мэбля, якая выпускаецца прадпрыемствамі рэспублікі, уяўляе сабой нешта пераходнае ад даўняга зоры да сучаснага. Парэшткі работны мэблевай прамысловасці надавалі чужыя, нягледзячы на тое, што ў рэспубліцы ёсць Прак-тэ-на-канструктарскае бюро, ёсць дзесяці першакласныя мэблевыя прадпрыемства з выдатнымі кадрамі спецыялістаў.

Справа ў тым, што канструктарскае бюро, якое займаецца праектаваннем новых зоры мэбля, не мае сваёй эксперыментальнай базы. Даўно наспела неабходнасць стварыць буйнае эксперыментальна-канструктарскае бюро, якое абслугоўвала б усю мэблеву прамысловасць рэспублікі, таму што да гэтага часу для прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці практаваннем мэбля ніхто не займаецца.

Канферэнцыя папярэдзіла выстаўку, наладжана ў Палацы культуры прафсаюзаў. Значнае месца на ёй было адрэзана мэбля. Увагу ў высокую ацэнку наведвальніку атрымалі наборы мэбля, якія распрацаваны Інстытутам архітэктуры і будаўніцтва АН БССР, Інстытутам «Мінскпраект» і Прак-тэ-на-канструктарскага бюро.

Ёсць неаблага ўзроўня. Але вы-пуску іх па-ранейшаму не наладжаны. Прычына — недастаткова ўвага з боку Дзяржбуду, Дзярж-буду і Саўнаргаса рэспублікі. У рэспубліцы за гэты год усяго будзе здадзена ў эксплуатацыю 45 тысяч кватэр. А набору мэбля — па плану — павіна быць выпушчана толькі пачыць Новыя наборы мэбля, якія былі прадстаўлены на выставцы, будучы выпу-

Ганну Асташонак працуе ўпакоўшчыцай на абутковай фабрыцы імя М. І. Калініна. Але ў яе ёсць яшчэ адна ганаровая прафесія — прапагандыст ініцыятывы мастацкай літаратуры. У вольны ад работы час Ганна ідзе ў Цэнтральны інжынерны магазін Мінска і, падарышы влікі стос інг, нясце іх на фабрыку. Тут творы Янік Іуляны, Якуба Коласа, Янік Брыля, Івана Шамякіна. Кнігі беларускіх пісьменнікаў харэаставаць влікімі попытам сярод рабочых фабрыкі. У гэтым невялікім асяродку Ганна Асташонак, Яна любіць творы на роднай мове, расказвае сяброўкам пра кнігі, якія прачытала.

РАЗМОВА АБ ПРЫГАЖОСЦІ

скасца ў будучым годзе. Але ў колькасці 50—100 штук за год! Гэта ж толькі для 10 працэнтаў навабелай аднаго Мінска.

Акрамя мэбля, мастацкае аблічча інтэр'ера дапаўняюць і ствараюць асяцяляльная афартоўка, шпалеры, тканіны, дыяны, шпалеры, вырбы, кераміка і г. д. Да апошняга часу ніхто ў рэспубліцы не адмаваўшы пытанні каардынацыі гэтых прадметаў з пункту гледжання іх мастацкай сувязі і адпаведнасці густам і духу часу.

Гаварылася на канферэнцыі і пра вырбы швейнай прамысловасці. Савецкія людзі хочучы арганізацыю прыгожа. У нашых магазінах даволі багаты выбар прадукцыі швейнай прамысловасці. Але часта пакупнік застаецца незадаволеным, бо многія вырбы не радуюць вока: афарбоўка і фактура тканіны некайкая, пахыты сукенка ці касцюм нехай-но. Усім недакучылі цёмныя, невыразныя касцюмы і паліто з шапкі і іншых цёмных цвёрдых тканіна, а гаюныя — абрыдлі ўстаўляю мадэлі.

На выставцы і ў час канферэнцыі Мінска дом мадэлей прадма-страваў многа ўзораў швейных вырбаў, зробленых з новых матэ-рыялаў — натуральных і сінтэ-тычных, пахытых з улікам сённяш-няга густу і запатрабаванню. Мно-гія з іх — асабліва дзіцячая воп-ратка, адзены для школьнікаў ста-рышага ўзросту, для маладых дзяччэ — выклікалі дружныя ап-лэдэсменты. Справа цяпер за швейнымі фабрыкамі і гандлё-вымі арганізацыямі.

А колькі могуць упрыгожыць жытло і школы ў выраб-бах са шкла і крышталю асабліва важнае значэнне набывае прыга-жосць самага матэрыялу, сілэт рэчы, яе прапарцыі, колернае вы-рашэнне.

Нашы шклозаводы за апошнія гады дасягнулі значных поспехаў. Дастаткова скажаць, што на ўсе-сяюзных аглядах шкла ўзроўня, рас-працаваны на заводзе афіцэра і імя Дзяржынскага, атрымалі высо-кую ацэнку. На Брусельскай су-светнай выставцы «Нэман» быў у-дастоены бронзавага медалю.

Здавалася б, што ўсё добра: ма-стакі і масты на заводзе націўны працуюць, ствараюць чужыя рэ-чы, застаецца толькі асацыі іх наладзіць масавую вытворчасць. Але... тут сутыкаюцца дзве аб-салютна несумяшчальныя рэчы: прыгажосць і «вал». Справа ў тым, што заводам даецца план не па выпуску той ці іншай колькасці прадукцыі, а па суме ў рублях. Магутнасць заводу ў паявіч-ваецца, а «вал» расце. Так, ма-гутнасць «Нэмана» з 1957 года вы-расла на 14 працэнтаў, а «вал» — аж у тры разы. Выкананне яго мо-жнае толькі пры дэпазоце розных дарагіх пазолот. Дзе ж тут дама-ца пра густ і выпуск простых, пры-гожых і танных вырбаў. Неадра-ма на шклозаводах існуе прыказка:

няма страшнейшага звера, чым чалавек.

Ёсць і другія пераходны Укра-раменне новых узораў на першым часе зніжае прадукцыйнасць пра-цы, і таму кіраўнікі прадпрыемств ваў не вельмі ахвотна ідуць на гэта.

Даўно наспела неабходнасць змяніць сістэму вызначэння пла-навых заданняў шклозаводам, а та-ксіма сістэму цэн на іх вырбы, перагледзець прэйскуранты.

Шчы горш справа а фарфоравы-мі вырбы. У Беларусі іх вы-рабляе толькі адзін завод — Мін-ска. На жаль, кіраўніцтва яго та-ксіма баіцца ўсяго новага. Супраць людзей, якія выказвалі жаданне стараць новыя ўзоры, ставіліся больш чым неспрыяна. Мастакі не-чыло б былі зусім беспрыянімі на-чыло не аднаго распарадчыка май-стра. Ён не мог выканаць у матэ-рыялы не адной сваёй задуму, не атрымаўшы дазволу і візы гаю-нага інжынера, бо новымі відамі прадукцыі на заводзе кіруе інжы-нер, жыццёліны майстраў — та-ксіма інжынер.

І як ні дзіўна, завод лічыцца перадавым: ён выконвае ўсе па-казчыкі — па плану, па «валу», па рэалізацыі і па сабекошту. Толькі якасць «валавай» прадукцыі нікуды не вяртае. Прылежкі ма-газіну і кватэры непатрабавальны

людзей завалены нэйкліоднай і безгустоўнай прадукцыяй, якая шырокім патокам плыве з завода.

Мастак і завод. Цяпер гэтак спалучэнне наўпачатку новым зместам. Апошнія слова на за-водзе павіна заставацца за маста-ком. Пакуль жа — усё наадварот. І гэта чамусці не хвалюе Саюз мастакоў, у прыватнасці — яго секцыю дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Мастакі на заводах — лішнія, а то проста непажаданыя людзі. Такое становішча далей нельга цярпець.

Няма патрэбнага нагляду і за шматлікімі мастацкімі майстра-мі. Многа год існавала рэкламна-майстраў пры трэсце дэкаратыў-на-прыкладнага мастацтва і раз-ноўным гарыянкам была пера-дадзена Мастацкаму фонду БССР. Трэба было чакаць, што якасць рэкламных работ палепшыцца, але ніякага палепшэння няма.

Шырокае кола пытаньня было абмеркавана на канферэнцыі «Прыгажосць — у жыцці». Стар-шыня праўлення Саюза мастакоў БССР П. Нікіфару, гаюны маста-к-мадэляр рэспубліканскага Дома мадэлей С. Кошава, гаюны мастак вытворча-тэхнічнага аддэ-ля шкла Упраўле-ня прамбудма-тэрыялаў СНГ БССР Г. Ісавіч, гаюны інжынер Упраўлення лёсубмстройпрама Б. Грубін,

старшыня Саюза архітэктараў БССР В. Ладыгіна, сакратар гар-кома КПБ А. Насілюскі, мастакі і архітэктары гаварылі аб надзён-ных патрабах нашага жыцця. Са-вешчэ — значыць самае лепшае, самае прыгожае. Гэтая думка бы-ла ў кожным выступленні.

Удзельнікі канферэнцыі адна-душна вырашылі аб'явіць рашу-чэнні барэцьбу халтуры, безгусто-ўнасці, пошласці, змагацца за новыя, прагрэсіўныя, простыя, зручныя і прыгожыя рэчы і прад-меты быту, за лепшыя ўзоры воп-раткі, абутку, за тое, каб савец-кага чалавека ўсюды акружала прыгажосць.

Канферэнцыя — першая сур'ё-зна і вялікая размова пра важную і патрэбную справу. Дзіўна то-лькі, што на ёй не было чуна гола-сы ні Міністэрства гандлю, ні Дзяржбуду БССР, ні Дзяржпрама, ні Упраўлення мясцовай прамы-словасці, ні іншых ведамстваў і а-рганізацый, да якіх было выказана многа прэтэнзій.

Размова, распачатая на канфе-рэнцыі, будзе працягнута. Такія канферэнцыі, трэба спадзявацца, стануць традыцыйнымі, зацікава-ць самыя шырокія колы мастакоў, архітэктараў, кіраўнікоў, прадпры-емстваў і ведамстваў, савецкую грамадскасць і памогучы справе эстэтычнага выхавання прцоўных.

М. ГІЛЕВІЧ.

МЫ ПАТРАБУЕМ!

Савецкія людзі ніколі не за-будуць дзякіх зачэнасцяў, якія дачыліся на нашай роднай зямлі.

У суровыя дні ваіны мы да-валялі быць у радах кародных мейсцяў. Успамінаючы 1943 год, Паў ішарамі Савецкай Арміі гі-тэрафэцыя зрага каўляцца на заход. Наш партызанскі атрад выка-ваўся ў ваколіцах в. Забалоцце Акцябрскага раёна. Па загаду га-люнаа партызанскага штаба атрад быў перакінуты ў адну з заходніх абласцей Беларусі. За-ставалася толькі спецыяра атрада, ў склад якой уваходзіў і я.

Акцябрскі раён неабавява стаў прыфрантавым. Гітэрафэцыя патрэбна было ачысціць прыфран-товае паласу ад партызан і на-сельніцтва. І на гэтую крываўную справу была кінута багдэ зсаба-ці. І воег над вёскай Баянава, а пасля над Слабодкай і Бабровіча-мі ўвайшлі чорныя клубы дыму.

З хваіліны на хваіліну пагража-ла небяспека вёскам Харочыцы і За-балоцце. Партызанская разведка далажыла, што карнікі палічы-лі вёскаў жывымі, а жытэль і да-бро адпраўляюць у Германію. Па-трэбна было прыняць неадклад-ныя меры, каб выратаваць лю-дзей.

Наша спецыяра была разаса-на ў наваколлі вёскі, каб да-памогчы людзям хавацца ў лесе. Пачалася напружаная работа. Жыхары пакавалі ў клункі праві-но, скарб закопалі ў зямлю, бра-лі на паааі карой і, пакі-дуючы свае хаты, ішлі ў лес. Прайшла ноч, а раніцай запала-ла вёска Харочыцы. Каб затрыма-ць на колы-небудзь карнікаў, партызаны замініравалі дарогу паміж Харочыцамі і Забалоццем.

Хітка пачылася выбухі нашых мі-нітэрафэцыя каты, абстраляючы перад сабой мясцовасць, пайшлі ў аход і ачупілі вёску Забалоцце з усіх бакоў. Ім удалося за-хопіць звыш 160 мірных грамадзян, якія не паспелі хавацца ў лесе.

Гэта былі дзеці, жанчыны, старыя. Усіх іх фашысцкія каты сарвалі ў памішканне школы, забілі дошка-мі вокны і дзверы, аблілі цыні-бензінам і падпалі. Добра чы-ся алямант людзей, потым абвалі-лася столь і стала ціха. Пра гэта нам расказаў адзінаццацігадо-вы хлопчык Адам Заброцкі. Ён на-бскраіне лезе ўзле на высокую елку і бачыў усю гэтую страўную трагедыю.

На трэці дзень з раіцы мы я-лі наіраіне за вёскаю з цыстага аляшніцы. Нас было восем ча-лавек. Варожыя агняшымны вы-шлі на рабаванне дабро. А паде-вар, калі спыніўся рух агтама-шым, мы пачынілі да пааілічы-лі вёскай ішлі. З гурду поведы і гадаваць ішч дзе-нідзе пава-ліна вайскаў дэуру сінвацяя стру-менныкі вёскаў, паднялі некалькі ўвагаліных дошак абрушанай столі і абразу ісе скамлялі ад жаху: пад гэтымі дошкамі ляжалі аб-ражаны дзіцячыя гаюны; рыкі, но-гі... Такое ніколі не забудзім, ко-лькі будзе жыць на свеце.

Сёння ў бонскім граде і яго рэванісцкай арміі на выскіх кіруночых пасадах знаходзяцца многа з неабітых бандытаў ты-пу Глобке, Хойзінгера, Дзірлява-дэра, якія ў дні другой сусветнай ваіны спалывалі і расстралявалі ні чым не аінаватых людзей. Гэ-тыя ваенныя злачынцы марачэ, распаліч пажаз тэрмаізернай ваіны, каб зноў знішчаць мільёны

людзей. Не пра мір сёння ду-маюць імперыялісты. Яны ду-маюць пра тое, каб пайшоў но-біць свае мяжы золатам на поце і крыві народаў. Іх крыважазнасць не мае мяжы.

Савецкія людзі патрабуюць справядлівай кары ваенным злачынцам былой гітэрафэцыі Гер-маніі. Мы падтрымліваем Ноту Савецкага ўрада, якая накірава-на ў граду ШША з патрабаваннем выдчы савецкай дзяржаве для адданна пад суд ваеннага злачынцы Адольфа Хойзінгера.

Марк СМАГАРОВІЧ

НА ШЫБЕНЦУ КАТА!

У жанчыны сівія сірочка. Яна ўме не мадада. Голас лэ дры-міць, адчуваючы, што яна стаяць лізе слёзы. Жанчына гаворыць ціха, але яе чуче ўста зала. У моманты добрага пачыння. Яна расказвае пра тое, што перакі-нава. Называе імяны дзень, называе месца. За верасень 1941 года бачыла, як забавалі людзей у го-та. 12 настрыжніка ў хлве вёс-кі Палічарына спалілі 98 жанчы-наў і дзяццё. У кастрычніку 1942 года закатавалі аднаго з членаў мін-скага падполля, вось тую, побач з Домам афіцэраў, у саверку. У гэты дзень адзінаццаці гаюны рас-стралялі палонных чырвонаяр-мейцаў...

Ад імя тых, хто аддаў жыц-це, я маю права патрабавачы: на шыбенцу ката Хойзінгера! Грыміць волескім зала. Рабо-чыня і служачыня, вучні і ваіны згодны з пенсіянары Х. Прусі-нян. Адзі за адным узнікаюць на трыбуну савецкія людзі, якім даявацца быць сведзімі мядусяных злачынстваў гітэрафэцыі на беларусай зямлі ў гады Аічынянай ваіны.

Такі праходзіў агульнагародскі мітынг у Мінскім аэрагумі Доме афіцэраў у паўднёвым Ноту Са-вецкага ўрада ў граду ШША аб

выдчы ваеннага злачынцы, фа-шысцкага генерала Хойзінгера! Гэта па яго асабістай загаду ў Пруках і Талачыне былі знішча-ны сотні і ў чым не вйна-ватых людзей. З яго ўдзелам рас-працаваліся планы захопу Польшчы, Чэхаславакіі, Югаславіі. Ён адзін з тых, хто склаўша план нападу на Савецкі Саюз.

Я сведзі тых злачынстваў, якія рабіліся за загаду Хойзінгера на беларусай зямлі, — гаво-рыць загадчык радыцыі аіда-рства Міністэрства вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і професія-нальнай адукацыі БССР А. Кру-шыцкі. — Гэты фашысцкі вына-рыш аддаваў загады аб расстра-лях савецкіх людзей, ён ухваляў лужубілі канцэнтрацыйныя лагеры, ён быў адзін з тых, хто распрацоўваў план напа-ду на нашу Радзіму. Па асабі-стай загаду Хойзінгера вярсеіню 1942 года ў Пруках былі рас-страляны сотні залонікаў — і ў чым не вйнаватых савецкіх лю-дзей. Спрод ахвар была і мая жонка.

Расточкі Мінскага аўтазавода Д. Місун гаворыць пра тую по-слы, якія дамогчы савецкі народ у будаўніцтве камуністычнага

грамадства, пра тое, што імпе-рыялісты вышукуюць новую су-светную ваіну. Цяпер ім патрэбны гітэрафэцыі генералы з багатым вопытам катаў. Неадрама ж уна-важаны амерыканскі ўрад фа-шысцкага ката Хойзінгера вы-шэйшым орданам. За загаду Хой-зінгера ўчыніліся расправы над мірнымі жыхарамі вёскаў і цэнт-раў Талачыны. Спрод ахвар былі сваімі Мінска.

Работніца грамадскага харча-вання Л. Машарова расказа-ла пра тое, як на дырэнтыве Хойзі-нгера былі расстраляны мірныя жыхары Талачыны і Слабага. Та-ды загінулі маці і сёстры Л. Ма-шаровай.

На мітынгу выступілі таксама студэнт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна І. Лясюцкі, адзіны сакратар Беларускага камітэта абароны мі-ру А. Ус, пісьменнік Р. Сабале-на. Яны гаворылі пра тую па-куты і ахвары, якія нясць белару-скі народ, пра зверствы карнікаў Хойзінгера ў гарадах і вёсках Бе-ларусі.

Удзельнікі мітыngu прынілі раз-ралоцую, у якой падтрымлі-ваюць Ноту Савецкага ўрада аб выдчы ваеннага злачынцы Хой-зінгера і перадачы яго ў руці са-вецкага правосуддзя.

У ботах ходзяць хлопцы па рудзе, Цікамі адчуваюць прыжжэнне, Яны знайшлі сваю крутую волю, Вакол якой выходзяць на арбіты І кожны плуг, І кожны паравоз, І кожны цвік, Што ў бот Убты. Я палюбіў, Сарбай, тваіх людзей, Знаёмствам, дружбай буду ганарыцца: Ступаю на зямлі і я цярпелі, Бо змог душою з імі парадзіцца... Насу кавалачак жывой руды У дыяпроўскі край, дае бронза баравая; Хай будзе ў мяне на ўсе гады Набачная дарожка да Сарбая.

Мост над Таболам

Ён цвёрда стаў на ўздыбленых круцы, Узняў над безданню хрыбет спіны. Прымае мост, як працавіты грузчык, Цяжкіны груз — ад цаліны. Гулазе спіна счарнелая ў натузе, І гэты гул чуваць на многа вярстаў... Хто за спіной нясе парожні вузел — Няхай лепш абміне Табоўскі мост.

НАШ АБАВЯЗАК

За апошнія гады намнога ўзраста колькасць самадзейных калектываў і іх удзельнікаў. Аднак мастацкі ўзровень іх у большасці вышэйшы, чым у большасці Паматчы ім узяць гэты ўзровень — пачынаюцца пра-работніцкай професіянальнага мастацтва. І тут імаг дапамогі самадзейнасці шэфства професія-нальных калектываў.

Шэфская работа Беларускага народнага ансамбля песні і та-на над самадзейнасцю да гэтага часу насіла выпадковы харак-тар. Гэта тлумачыцца спецыя-кай нашай работы: калектыву ма-ла было на сваёй базе ў Мін-ску, амаль усе час знаходзілі-ся ў раз'ездзе па раёнах і аблас-цях рэспублікі і за яе межамі.

Праўда, на гастролях ансамбль таксама дапамагае самадзейнасці. Мастакі кіраўнік, народны артыст рэспублікі Г. Цітовіч пра-водзіў інсультуацыі і аказваў практычную дапамогу Азершчы-нскаму народнаму хору, сама-дзейнасці Пелляхскага, Лагішын-скага раённых дамоў культуры.

Музычны кіраўнік К. Паллаўскі дапамагаў самадзейным артыстам ў калгасе імя Леніна. Духовні-кага раёна і Гродна. Усюды, дзе б да іх ні звярталіся, мы заўсёды адмагалі і словам і справай. Але гэта, вядома, сла-бая ўеха на нашых падшэф-скіх калектываў.

Паводле абавязачнасцяў мы павіны дапамагаць самадзейнасці калгасу «Зарэ», «Шлях да камунізму» Клепкіга раёна, імя Кірава Слуцкага раёна і інш.

Зразумела, нельга чакаць вялі-кіх вынікаў, калі за адным ка-лектывам, такім, як наш, замя-наюцца п'яць-шэсць самадзей-ных турткаў. Гэта не дае маг-чымаці наладзіць работу ні ў ад-ным з іх. Нашы таварышы з-долілі павышаць у іх па аднаму разу. А што можна зрабыць за адзін раз? Ды яшчэ пры дзірных адносінках з боку некаторых

раённых аддзелаў культуры. Прыяўду такі факт. Хормайстар нашага ансамбля М. Корсак па-чыну ў вёску Каловічы на Слу-чынчу, каб пачаць мисюваму хор. Але Слуцкі раёны аддзел культуры нават не паклаўшаў сабраць харавы калектыв. Так наш хормайстар і вярнуўся, не пачынуўшы з харыстамі.

Магчыма, трэба было б аргані-заваць сустрэчу з кіраўнікі падшэфных калектываў, на якой можна было б узгадніць канкрэт-ныя планы шэфскай работы. Пры-маюваць жа падшэфныя калек-тывы трэба, улічваючы спецыя-ліфічны асаблівасці самага шфа. Часам, можа, варта прымава-ваць іх менш, каб глыбей раз-гарнуць творчую працу.

На 1962 год за нашым ансам-блем плануецца замачаваць сама-дзейнасць Салігорскага калігнага каміната, вёскі Грыцвічы Кле-цкага раёна і Лявопавічы Нясвіж-скага раёна. Ужо ў снежні арты-сты выедуць у гэтыя калектывы. Папярэдне складзены план ўклю-чае ў сабе такія мерапрыемствы, як інсультуацыі на месцах, па-доб рэпертуару для харавых, тан-цавальных і адрэстрацыйных груп. Намысцана развучыць песні. У залежнасці ад складу таіна-важных груп плануецца паста-ноўка лепшых нашых танцаваль-ных нумароў.

У новым годзе мы прыкладзем усё намаганні да таго, каб сель-ская самадзейнасць, над якой мы будзем шэфстваваць, не крыва-вала на пас.

Любаўна стаўленне да работы з амагарамі мастацтва не толь-кі будзе садзейнічаць паспяхо-вай падрыхтоўцы да дэкады са-мадзейнага мастацтва рэспублі-кі, што абудзецца ў наступным годзе, але выключна ішч большы росквіт талентаў.

Г. ПАНОУ, артыст Беларускага дзяржаў-нага народнага ансамбля песні і та-на.

Ратуюць вельмі ўжо заўзата Значыцы заправілі з НАТО. Відачэ, у іх вялікі попыт На тых, хто мае «ускодні вопыт». Мал. М. ЖЫТНІЦКАГА.

За плённую дзейнасць

У сувязі з п'ятдзясяцігоддзем з дня нараджэння і за плённую дзей-насць у галіне мастацтва Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР у

«Салігорск». Работа маладога скульптара А. Гумілеўскага.

Абмеркаванне праблем літаратуры 20—30-х гг.

15 снежня адбыўся пасяджэнне секцыі крытыкі і літаратуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта з удзелам супрацоўнікаў Інстытута літаратуры імя Янкі Купалы АН БССР, прадстаўнікоў ВУН і грамадскай распрабоды.
На парадку дня стаялі абмеркаванні па праблемах беларускай літаратуры 20—30-х гг. паводле выданняў 1960—61 гг. кнігі Н. Пяркіна «Шляхі развіцця беларускай савецкай літаратуры 20—30-х гг.», Ю. Пшыркоў «Беларуская савецкая проза (20-я — пачатак 30-х гадоў)», А. Адамовіча «Беларускі раман», М. Сямічкіна «Зміток Вядуля», Р. Вярэціна «Спадарожніца часу».
З докладам выступіў кандыдат філалагічных навук Яўзеў Усікаў. У спрэчках прынялі ўдзел Ул. Юрвіч, М. Пятровіч, А. Лойка, Я. Казека, Н. Пяркін, В. Каваленка, К. Мележ, Ю. Вышчэкоў, А. Адамовіч, В. Івашын, П. Глеб-Ка.
Справаздача аб сходзе будзе надрукавана ў адным з бліжэйшых нумароў.

Маральны кодэкс будаўніцкага камунізму

Так называецца выстаўка, якую падрыхтавалі работнікі Дзяржаўнай бібліятэкі імя Ул. І. Леніна. Тут экспануюцца творы Ул. І. Леніна «Вялікі пачынец» і «Аб моладзі», матэрыялы XXII з'езда КПСС, брашуры «Камунізм і мараль», «У чым прыгожасць чалавека», «Што такое мужнасць», «Што такое камуністычная мараль» і інш.
Абсталявана таксама выстаўка «Вялікая праграма будаўніцтва камунізму». У ёй ёсць раздзелы «Міжнародны рэвалюцыйны рух рабочага класа», «Нацыянальна-вызваленчы рух», «Сусветная сістэма сацыялізму». На выстаўцы многа брашур, кніг, часопісаў.

Нешта марозец пачаў падціскаць. Нейкая дзіўная саляная зіма. Пачне шуршыць сніжок, пакрые дахі, траўныя. А потым перамяніцца вецер, і са стрэх зваючы-закурочуць капажы, усё роўна, бы вясёлка. А пасля густы туман ажыццявіць вясёлка краўдзі, сценны новыя карпусы. На беразе Сожы, як і летам, пшчыцца жвалі. Верткі катроўк пашыбаваў уверх, на Ветку.

Уладзімір Бондар любіць у вольную хвіліну прысціць суды адзіны, сесці на вольную ад сырчасі паркувую лаўку і пасядзець. Суды амаль не далаце водгала-сак кіпучага жыцця горада. На праспекце імя Леніна мантанжнікі заканчваюць работы па падрыхтоўцы тралейбуснай лініі, дзелавіта снуюць машыны, а Уладзімір услухоўваецца ў староўку цішыню, ловіць гукі, што дала-таюць з ракі, і думае.
Аб чым думае гэты чалавек? Падумоўвае абробленае? Перабірае ў памяці падзеі апошніх дзён? Азглядае сваю работу расточніка і брыгады, у якой працуе?

— Вялікая і ганаровая адказнасць класавыя на чалавека, — разважае Бондар. — І адказнасць гэтая ўзрастае яшчэ больш цяпер, калі прынята новая Праграма нашай партыі.
Што ж, іхняя брыгада папрацавала выдатна. Усе члены брыгады — сем чалавек — ударнікі камуністычнай працы. Уладзімір уяўляе пацягнутою прыгожую постаць Уладзіміра Забеліна і ўсміхаецца. Забелін заўсёды сустракаў у цэку Бондара вясёлым пытаннем:
— Паспрачаемся, цёзка?
Стрымыны Бондар, ведаючы

ІМКЛІВЫ БЕГ ЧАСУ

жартаўлівы характар сябра, пытаецца:
— Аб чым жа нам спрачацца? Здаецца, ніхто з хлопцаў брыгады не настроены так агрэсіўна, як ты, Валодзя...
— З работай паспрачаемся. Дакажам, на што мы здатныя. — і зноўкі смеж Забеліна гучыць у пралесе шэха.
— Гэта можна, — усміхаецца Бондар. — Ды хваціцца нам, браце, як кажучы, зусім і не да твару.
— А навошта хваціцца? — здзіўляецца Забелін. — Сціпласць упрыгожанае чалавека.
Робота расточніка патрабуе выключнай дакладнасці. Паспрабуй трохі не так пастаў дзель або зрабі на які мікрон меншы запуск — і брак. Ды ў іхняй брыгадзе гэтага даўно не здаралася («сёб малаваў» — жарце Леанід Цімахаў). Ва ўсіх — трэці разрада, а ў Забеліна — чацвёрты. Той, хто працуе на станках, ведае, што гэта значыць.

Некж Леанід Цімахаў, які раней працаваў токарам, а расточнікам стаў пазней, прышоў у цех прыкметна ўзрашаны.
— Сябры, — сказаў ён. — Чытаў я ў газете аб школах перадавога вопыту. Што вы на гэта скажаце?
— А тое скажам, што ў нашай брыгадзе даўно трэба адкрыць новую школу, — выказаў думку Бондар.
Неўзабаве школу адкрылі. І справы адразу пайшлі ўгору. Ды хіба адна такая школа магла задаловіць іх, людзей, якіх называлі разведчыкамі будучыні? Валодзя не. Пры заводзе працавала пачатковая экзаменічная школа, і чатыры члены брыгады сталі зямліца і ў ёй. Там жа да дня адкрыцця XXII з'езда Камуністычнай партыі брыгада абавязалася на пачыну масіўна даваць толькі выдатную якасць работы. І што ж? Справіліся! Не ладзілася спачатку работа ў Самуіла Бардона. Ды на дапамогу сябру прышоў Леанід Цімахаў.
— Ты, хлопца, памінь хвалюйку, — ушчыўваў ён сябра. — Яна ж сказана: каб у адстаючых не пакінем.

Намала прышлося займацца ў Самуілам, падзівацца, вучыцца. І праз некаторы час справы ў Бардона пайшлі на лад.
— Атрымліваецца! — змахнуўшы з ібра гот, аднойчы радасна зашчыў ён, абвядоўчы сяброў шчаслівымі вачыма.
А яны сталі побач — і Уладзі-

мір Бондар, і Леанід Цімахаў, і Іван Матулаў — шчыра ўсміхаючы сябру. Добра гэта адчуваць, што ты дапамог сябру, што таварыш крышчак як бы падрос, што ён адчувае поруч твай ло-каў!
Надаўна Самуіл ажаніўся. Зноўка грукалі яны абвасамі на яго вяселлі — аж падлога ў новай кватэры гула, бы той бубен. А што ж? Няхай яшчэ адна харошая, моцная сям'я будзе. Хлопца прынялі ў партыю. Ён выдатна асвоіў работу, якая патрабуе немаля кемлівасці, вучыцца на пятым курсе вясчэрыга тэхнікума.
Пачаўка, ты ў нас сапраўд-ным прафесарам станеш, — жарце ў Самуіла Цімахаў.
Цудоўныя людзі ў іхняй брыгадзе. Вунь Уладзімір Шкабарыня. Прышоў ён на завод гады тры назад. У арміі быў афіцэрам. А як дэмабілізаваўся, вырашыў стаць расточнікам. Шкабарыня вучыцца ў Івана Халайкова.
Халайкоў дапамог Уладзіміру ападоць прафесію. Не лічыўся ён у часам, і наўданы Шкабарыня перажываў, як свае ўласныя. Затае Уладзімір стараўся з усіх сіл. І дагнаў сяброў. Цяпер брыгада выконвае заданне на 140 працэнтаў. Гадавы план быў выканан у верасні. І з таго часу яны працуюць у лік 1962 года.
Аднойчы Бондар выказаў думку, што няёмка некж, каб кожны хаваў сабе свой інструмент. Выходзіць — бышам не давораюць хлопцы адін другому.
— А мы будзем мець інструмент адзін на ўсіх, — сказаў Уладзімір Шкабарыня. — І зручна і добра.
Так і зрабілі. І — нічога: атрымаўся цудоўна. Цяпер кожны рыхце сябру рабочае месца, дзель. Часам здаралася так, што пазніліся свідравальшчыкі, і хлопцы рашылі абсыцца без іх. Дзельці сталі свідраць самі. А цяпер члены брыгады выно-ваюць думку — абсыцца і без АТК. Спрабуй, — навошта АТК, калі работа кожнага члена брыгады выдатна?

І яшчэ. Цяпер станов зменшчы-к працэнта на хаду — эканомі-чнае час. А як здарэцца якое порушэнне дысцыпліны — адразу відноўка на суд брыгады. Ды, па праўдзе кажучы, даўно не было такіх парушэнняў.
А вечамам усе члены брыгады пазнаваюць на рукаві чырвоныя істужкі дружныякія. Няхай толькі папалацца ім, гэтым дружным хлопцам, які хуліган — не рад будзе.
А бынае адраюцца і... спрэчні.

М. ДАНИЛЕНКА,
М. ВАСІЛЯВІЦІ.
Гомельскі рачны порт.

НЕ ТОЛЬКІ У ШКОЛЕ

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, паступова ператварыўся ў склад рэчэй хатняга ўжытку.

Вера Паўлаўна рыхтавалася да перажыцця ў новую кватэру. Кладзела гаспадыня хачела як лепш абстаіць пакой. Апошнія дні яна разам з мужам абхадзіла ў змяненых магазінах, зазірала ва ўнівермаг, у магазіны гаспадарчых тавараў і кожны раз што-небудзь новае прысыліла дадому. Неважкі пакой у барак, дзе часова жылі Літвінавы, п

Але вернемся да цытат. Як бачым, Л. Мірачыцкі, падаючы размову таго ж Кудрынскага з Якубам Коласам, змяняе толькі адно слова, «выправіў» С. Александровіча. Ды каб жа толькі адно слова, «выправіў» С. Александровіча. Ды каб жа толькі адно слова, «выправіў» С. Александровіча.

У С. Александровіча сказана, што лепшым дарадчыкам Я. Коласа ў часе яго вучобы ў семінары быў настаўнік Фядот Андрэвіч Кудрынскі, што яму аддаў Кастусь на суд шыхтак сваё бацька на рускай мове, а пасля выпадкова здаў а шыхткам верш на роднай мове і пачуў прыведзеныя намі ацэнкі і блаславенне.

Л. Мірачыцкі гаворыць пра гэты так: «На запытанне настаўніка: «Вы, напэўна, самі пішцеце?» — Спрабаваў, — нясмела адказаў Кастусь. — Пішыце, пішыце!.. Старайцеся пісаць як мага больш. Атрымаеце вы дабра. А мо прынесце ды пакажаце што-небудзь са сваіх твораў!»

Вось гэты спраўданы настаўнік. Не чытаў яшчэ вершаў свайго вучня, а перакананы, што піша ён добра!

Не пратоптаваў Л. Мірачыцкі

тэ горада на глянці плошчаі возышаецца масіўнае, с толькі стымі каменнымі сценамі зданне быўшай ратушы. Зданне ратушы было постронена ў XVI веку, а з тым поўнасьцю разрушана. В XVIII веку ратуша занова была постронена. Сённяшні ў гэтым зданні размяшчаецца раённы Дом культуры».

У кніжцы Л. Мірачыцкага чытаем: «У гэты перыяд дом Міхала Дамітравіча становіцца спеасаблівым штабам беларускай літаратуры. Яго наведвалі Кандрат Крапіва, Міхась Лынькоў, Пятрусь Броўка, Пятро Глебка, Максім Лужанін».

А газета «Літаратура і мастацтва» яшчэ ў 1958 годзе (15 кастрычніка) пісала: «Дом М. Д. Коласа стаў спеасаблівым штабам беларускай літаратуры таго перыяду. Яго наведвалі К. Крапіва, П. Броўка, П. Глебка».

«З Мікалаеўшчынай, — піша Л. Мірачыцкі, — моцнымі ніжамі звязана жыццё і творчая дзейнасць Якуба Коласа. Адсюль паходзілі родам яго бацькі, тут ён вучыўся ў пачатковай школе; працуючы настаўнікам, у час летніх канікул ён тут часта бываў у кампаніі сваіх калег і таварышаў. Жыццё мікалаеўшчы, асабліва іх побыту паслужылі вялікім пясняру тэмай для напісання шматлікіх твораў, такіх, як «Немань дар», «У старых дубах», «Тобстае палена», «Малады дубок» і ін-

зьярніць увагу і на другі асобны жжкі Л. Мірачыцкага. Што новага паедадмляе нам аўтар аб жыцці і дзейнасці народнага паэта Якуба Коласа? Нічога. У кнізе няма ніводнага новага факта, не асвятляецца творчая лабараторыя мастака, тое, як ішоў ён ад жыцця да тыпізацыі вобразаў і малюнкаў роднай прыроды, да стварэння манументальных вобразаў беларускіх сялян.

Затое аўтар занята шчыры на апісанні сваіх падарожжаў (раздзелы «Пад стройнымі ялінамі», «У старадаўнім горадзе»).

Кожны з васьмі раздзелаў кніжкі пачынаецца эпіграфам. Да раздзела «На Палесці» эпіграфам узяты словы Я. Коласа: «Прырода—навіялікая кніга, якая разгорнута перад вачыма кожнага з нас». Так, Я. Колас спраўдзіў ўмеў чытаць кнігу прыроды. Але ж Л. Мірачыцкі, прывёўшы гэтыя словы, не паказаў прыроды Палесся, не гаворыць аб адлюстраванні яе ў творах паэта.

З такім жа сур'ёзным выглядам ставіць аўтар да раздзела «Тут мужнела юнацтва паэта» гумарыстычны радкі з «Новай зямлі»: Міхал лічыў Нясвіж Парыжам. Усім вядомым на ўсім свеце... Нас радуе кожнае новае даследаванне беларускай літаратуры і культуры. Кніжка ж Л. Мірачыцкага, наадварот, выклікае абурэнне. Аўтар яўна выбраў не тым дарогі.

Ул. БОГАН.

□ У раённым цэнтры Шчучын Гродзенскай вобласці адкрыты народны кніжны магазін. Абавязкі яго дырэктара выконвае інструктар райкама камсамола Аўгіння Жолнік, прадаўцоў — мастаціні раўнік Дома культуры Аляксінда Сівагатуліна, фельдэр хуткай дапамогі Марыя Шубадзебрава, інспектар райвыканкома Аўгіння Будзіловіч і іншыя. Усе яны працуюць на грамадскіх асновах, пасля звычайнага рабочага дня.

Народны кніжны магазін адкрыў таксама ў Чавускім раёне Магілёўскай вобласці. Ім кіруе выкладчык фізікавання школы Ганна Васілеўская.

□ У перапоўненай зале гучыць хваляючая мелодыя. Гэта новы твор самадзейнага кампазітара М. М. Пятрэні — песня «Беларускі ты мае», напісаная на словы А. Дзержынскага.

Асноўная прафесія ў Мікалая Пятрэні — настаўнік беларускай мовы, і толькі свабодны ад работ у школе час ён аддае музыцы. Многія яго песні атрымалі высокую ацэнку. Сярод іх «Ой, старонка мая ты лясная», «Ручнікі», «Каб мне стаць», «Вішні спелыя», напісаныя на словы беларускіх паэтаў А. Астрэйкі, В. Вярбіна, П. Броўкі і Р. Барэдуліна.

Лепшыя песні М. Пятрэні увайшлі ў зборнікі, выданыя ў рэспубліканскіх і абласных дамамі народнай творчасці.

Інструментальных груп аркестра. Даволі трапіны імяны (яны вынікаюць з назваў асобных інструментаў) атрымалі героі казкі. Але калі юнам слухачам зразумела, чаму, скажам, труба па бацьку завецца «Сігналіўна» ці валторна — «Крэндзеліўна», то чаму трямбон — «Кўлісін» — не зусім ясна. Аўтарам, напэўна, вярта было расказаць сваім слухачам, што вышняя гуку на трямбоне змяняецца з дапамогай кулісы.

Беларускае радыё запрасіла для ўздзеу ў пастаноўцы «казкі» лепшых артыстаў тэатраў Мінска, і гэты ў спалучэнні з добрым гусятам і вынаходлівацю рэжысёра Т. Аляксеева і садыёніцкага поспеху радзіапастаноўкі.

Неўвага не адзначыць добрае музычнае фарміраванне спектакля, якое зрабіў аспядава-канцэртны аркестр радыёкамітэта пад кіраўніцтвам Б. Райскага.

Д. НИКАЛАЕУ.

Вечар памяці Ігната Буйніцкага

18 снежня ў памяшканні Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута адбыўся вечар, прысвечаны 100-годдзю дна нараджэння выдатнага дзеяча тэатральнай культуры, заснавальніка беларускага тэатра Ігната Цярэнцьевіча Буйніцкага.

Вечар, арганізаваны Беларускім тэатральным аб'яднаннем сумесна і Інстытутам мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР, уступным словам адкрыла народная артыстка СССР Л. Александровіч.

З дакладам аб жыцці і дзейнасці Буйніцкага на вечары выступіў акадэмік АН БССР пэў П. Ф. Глебка. Аб музычным баку творчасці тэат-

ра Буйніцкага і аб пазедцы на яго радзіму расказалі супрацоўнікі Інстытута Б. Смольскі і С. Пятровіч.

Тэатральная грамадскасць горада, пісьменнікі, студэнты з цікавасцю пазнаёмліліся з фатавыстаўкай і выстаўкай літаратуры, прысвечанай творчай дзейнасці тэатра Ігната Буйніцкага.

Пасля ўрачыстай часткі адбыўся канцэрт з удзелам Народнага ансамбля песні і танца пад кіраўніцтвам Г. І. Цітовіча і студэнтаў тэатральна-мастацкага інстытута, якія выканалі беларускія народныя песні і прачыталі вершы з рэпертуару трупы Буйніцкага.

ДЗВЕ СУСТРЭЧЫ

З Ігнатам Буйніцкім мне давалося сустракацца два разы. Першы раз у Пецярбургу, у лютым 1911 года, калі Ігнат Буйніцкі прыехаў туды для выступлення на Беларускам вечары. Буйніцкі прыеў з сабой за свой кошт музыку: дудар, цымбаліста і скрыпача, якія без нот ігралі беларускія народныя танцы. У той час было вялікім дзівам бачыць у Пецярбургу на педмостках сцэны залы «Пальма» Беларускай народнай музычнай інструментальнай дуды і цымбалы. Буйніцкі быў наогул выдатным арганізатарам. Так, прыбывшы са сваімі музыкантамі ў Пецярбург за некалькі дзён да Беларускага вечара, ён на генеральнай рэпетыцыі з ліку выканаўцаў роляў п'есы «Пашыліся ў дурні» і хрыстаў склаў шэсць пар танцораў і прарэцэпіраваў з імі тыя танцы, якія меліся дэманстравацца на вечары. Сам ён са сваёй дачкой Вандай быў сямейнай парай. Але ішоў ён першым.

Гэтая выдатная пара рабіла на публіку моцнае ўражанне. Я таксама танцаваў у гэтай групе і ішоў у другой пары за Буйніцкім. Мы пратанцавалі тады «Лявоніху», «Юрку», «Млынара», «Чобаран», «Гусачка», «Мяцеліца» і іншыя танцы. Буйніцкі з дачкой зачаравалі публіку прыгажосцю і тэмпераментам выканання. Сам Буйніцкі (тады яму было каля пяцідзесяці год) быў строіны, ладны. Яго прыгожаму твару асабліва імпанавалі густыя чорныя вусы. Ён быў у прыгожа вышыванай белай, саматканяга сукна, сціты, падпяразнай шырокім поясам. Кашуля таксама вышываная, з тонкага саматканяга палатна, завязана нешырокай істужкай. На галаве белая беларуская магарка, надзетая трохі набок. У такім адзенні Буйніцкі меў выгляд прыгожага маладога мужчыны. Ён так лёгкі і жвава, з такім тэмпераментам вёў з Вандай танец, што ніхто не мог сказаць, што вядзе яго не бацька з дачкой, а пара маладых людзей. Ванда — прыгожая дзяўчына, падобная на яго, таксама была ў рознакаляровым беларускім адзенні.

Пад музыку арыгінальнага для Пецярбурга аркестра — пад цымбалы, дуду і скрыпку мы танцавалі з такой заўзятасцю, што аж сябе не помнілі. Янка Купала, які жыў у той час у Пецярбургу і быў на гэтым вечары, відаць, пад хваляючым уражаннем напісаў верш:

аптэкарамі прызначаюць
пацыентам непатрэбныя і
дарэгія лякарствы з мэтай
павялічыць збыт гэтых
медыкаментаў». (Са
справаздачы спецыяльнай
камісіі на кангрэсе
амерыканскага саюза урачоў,
што адбыўся нядаўна).

«Морген».

РАСІСТЫ НЕ СУНІМАЮЦА

Па закону, які нядаўна прыняты ўрадам Паўднёва-Афрыканскага Саюза, уведзена строгі контроль за пераважэннем крыві. З 1 верасня дазволена рабіць пераважэнне крыві хворым толькі ў тым выпадку, калі дакладна ўстаноўлена, што кансервіраваная кроў належыць асобе той жа расы, да якой адносіцца пацыент.

Урачы, якія дапускаюць пераважэнне крыві белых чарнаскурым і наадварот, прыцягваюцца да судовай адказнасці.

«Фольксштыме».

ЗАКУСКА З КІНАЗОРАК

У расе амерыканскіх рэстанураў з'явіўся звычай называць розныя халодныя закускі іменамі кіназорок. Так, маленькі бутэрброд з тонькім кавалачкам выдліна называецца «Марылін Маіро», тлусты шчыльны сэндвіч — «Джэн Марс», сэмба з фісташкамі — «Клаудзія Кардынале» і г. д. Уласнікі рэстанураў запэўняюць, што «зоркі» садзейнічаюць лепшаму збыту закускі.

«Форум».

важна рой Ігнат Буйніцкі ў танцаў нашых вадзіць. Аж, дзесяца, усё чыста Ходырам з ім ходзіць. Калі пусціцца скакаць — Адно сэрца скакаць. Лепшых танцаў і ўвесь Пяцёр Вайдай што не бачыць? Ці «Мяцеліца», ці «Юрка», «Мельнік», ці «Антошка» — Усе ў яго зыкоўці гладка. — Не змысьліш ні трохі. Па-пад дуду і пад цымбалы Танец, прыспявае... Спярэжыцца ўсе, людзі: Беларус гуляе! Не ўзымайся ж і скачы нам Покі сілы хваце. Мо' пачуць і думкі нашы Вяслей скакаць!

Другі раз я спаткаўся з Буйніцкім у Мінску, у ліпені 1917 года. На Коннай плошчы быў прызначаны мітынг. У гэты час выпадкова быў у Мінску і Ігнат Буйніцкі, які таксама прыйшоў на мітынг. Буйніцкі заішоў у прэзідыум мітынгу і адрэкаментаваўся. Будуць у ліку членаў прэзідыума мітынгу, у падышоў да Ігната Цярэнцьевіча, і мы разам успаміналі аб нашым удзеле ў Беларускам вечары ў Пецярбургу. З першай сустрэчы мінула шэсць год, але Буйніцкі дужа змяніўся. Ён зусім пасівеў, страшэнна скуднае, ссутуліўся ўжо не было ў ім той жвава-сці і сілы, якія былі колісь. Выгляд Ігната Цярэнцьевіча зрабіў на мяне цяжкае ўражанне. Я за-

пытаўся: «Як адчуваеце? Ён адказаў: «Нічога, адчуваю ў сабе яшчэ сілы да скону і староасці перадаць мой вопыт салдатам-беларусам, з якімі мне доводзіцца сутыкацца ў вайсковых абставах». Успаміналі мы і аб іншых культурных падзеях на Беларусі, якія адбыліся ў перыяд 1908—1914 гадоў. Калі зайшла размова аб рэвалюцыйных падзеях 1917 года, то Буйніцкі ажывіўся, усхваляваўся, пачаў рысваць узнёскі і прывабныя перспектывы, якія павінны даць рэвалюцыя дзю росквіту беларускага тэатра і ўсё Беларускай культуры.

Але ён не ведаў, што не перажыве нават бягучага 1917 года. Не дзевяціцца яму выкарыстаць усё тыя магчымасці для развіцця нашай культуры, якія прынеслі ўсім народам Кастрычніцкая рэвалюцыя. Памёр ён на 56 год жыцця. Сэрца яго гарэла яркім-пальмым любві да бацькаўшчыны, яму хацелася як мага больш зрабіць добрага для роднага краіны і народа. Ён ніколі не думаву аб сабе і аб тым, ці вытрымае яго сэрца, бо аддаваў усё сваё самахварянуму служэнню не шкадуючы сіл.

Язэп СУШЫНСКІ, пенсіянер.

НА РАДЫЁХВАЛІ «Казка пра музычны домік»

Дзіцячая рэдакцыя Беларускага радыёкамітэта трансліруе для юных слухачоў асобныя музычныя творы, праводзіць развучванне песень, наладжвае канцэрты-загадкі. Вялікай папулярнасцю карыстаецца ў дзяцей «Клуб амаўтараў музыкі». Серыя гэтых перадач разнастайная па аместу, форме, аўтарскай задуме, рэжысёрскаму вырашэнню.

Аднак цяжка назваць дзіцячую музычна-адукацыйную перадачу,

якая мела б ярка акрэслены характары дзеючых асоб. А між тым юным слухачам патрэбны менавіта такія перадачы, бо якая яны могуць найбольш поўна раскрыць тэму.

У гэтай сувязі нельга не адзначыць адну з апошніх работ рэдакцыі вышчання для дзяцей — «Казку пра музычны домік». У ёй цікава расказваецца аб музычных інструментах сімфанічнага аркестра. Такая тэма для радыё не по-

вая, і юныя радыёслухачы не раз чулі падобныя гутаркі. Аднак «Казка пра музычны домік» значна адрозніваецца ад папярэдніх перадач. Аўтары А. Бякленішчы і Б. Канапеўскі замест сухой лекцыі аб інструментах і кароткіх музычных ілюстрацый да яе напісалі спраўдліваю казку, з пэўным сюжэтам, развіццём дзеяння і дзеючымі асобамі.

Цікавай робяць казку многія смешныя сцэны, трапіны характарыстыкі жыхароў доміка інструментаў, іх імяны і «вучынікі». Дасціпаццю адзначана сцэнка, калі ўранку медныя духавыя інструменты робяць зарадку і па камандзе «дзюх» з шумам набіраюць паветра, а пры слове «вядзі» іграюць акорд. Дасціпаца зроблена сцэнка конкурсу дырыжораў — прадстаўнікоў ад трох асноўных

ПРЭМ'ЕРА Ў ОПЕРНЫМ ТЭАТРЫ

У Беларускам дзяржаўным тэатры оперы і балета адбылася прэм'ера дзіцячай оперы-казкі «Церам-церамом». Музыка І. Польскага, лібрэта С. Маршэка. У галоўных ролях заняты артысты Р. Асіпенка, Т. Ніжніцкава, В. Чарнабаеў, В. Ганчарынка, М. Дружына, С. Вяпалдская, І. Шчэцін і іншыя. Дырыжор спектакля Л. Любімаў. Рэжысёр-пастаноўшчык Ю. Ужанцаў. Мастак В. Кульванюкі.

ПРЫВІТАННЕ ЗІМЫ

НА УЗЛЕСКУ ЖУРАЦЦА БЯРОЗЫ... Фатазюд К. Якубовіча.

Ах, якія сняжынікі ў паветры лятаюць!
Хоць збярэ іх і здай у музей хараства!
На паркахах ірдзязца, на вейках не таюць,
Белым футрам кладуцца на край рукава.
Добры дзень, падарожніцы з крыллем празрыстым!
Дзе былі, не расказвайце, знаю сама.
Рада я ад душы, што на дол трапаністы
Адпусціла вас маці зіва — зіма.
Дзед мароз серабром вам аздобіў сцяжыны,
І здаецца, зніаць яны, толькі ступлю...
Як сняжынікі, што сеюцца ціха ў даліны,
Атуліла б сягоння ўсю гэту зямлю, —
Гэты бор, што гадуе вясновую песню,
Гэты гмах, што ўпіраецца ў неба плячмі;
І раку, што з-пад лёду калісьці ўвакрасне,
І дарогу з палоззям, гілямі, з людзьмі...
Небяліла б чубы, нарумяніла шчокі
І, канчаныя звонкіх палеткаў абліт,
Ім гукнула б, каб чулася ў свеце шырокім:
— Добры дзень, дарагія мае,
Добры год!

Еўдакія ЛОСЬ

ІХ НОРАВЫ, ІХ МАРАЛЬ

Факты з замежных газет і часопісаў

ЦУДЫ У ТЭЛЕВІЗАРЫ

«Вы чым-небудзь хворыя? У вас неспакойна на душы? Не палохайцеся, вам дапаможа вядомы Орал Робертс. Кожную нядзелу ён выступае з сэансамі імгненнага вылечвання ад усіх хвароб. Вы можаце адчуць яго супер-тэле-магнітную сілу, сядзячы ў сябе дома перад экранам тэлевізара. 180 тэлестанцый трансліруюць яго выступленні кожную нядзелу. Тэрмінова купляйце тэлевізар фірмы «Джэнерал электрык»! Толькі «Джэнерал электрык»! Купляйце! Купляйце тэлевізар нашай фірмы!»

Так рэкламуе сваю прадукцыю фірма «Джэнерал электрык».

«Цейт ім більд».

ЮНЫ АБСТРАКЦЫЯНІСТ

Першая прэмія на выстаўцы абстракцыяніскага мастацтва ў Вангарай (Новая Зеландыя) прысуджана мастаку Кевіну Варсінгтону. Журы выстаўкі адзначае, што карціна Варсінгтона вызначаецца сталай задумай, фантастычным пераходамі і прывабнай расфарбоўкай. Мастаку ўсёго чатыры гады. У гутарцы з журналістамі яго бабуля расказала, што хлопчык стварыў сваю карціну зусім выпадкова, гуляючы са

шчоткай для мыцця посуду, фарбамі і паперай.

«Морген».

СВЯТЫЯ КАНТРАБАНДЫСТЫ

У Непалі паліцыя затрымала двух высокапастаўленых каталіцкіх свяшчэннікаў, якія займаліся кантрабандай. Святыя айцы Гідо Мартынеці і Аляксандр Веско спецыялізаваліся на гандлі унікальнымі творамі мастацтва, украдзенымі з цэркваў і музеяў. Большая частка гэтых рэчаў перапраўлялася за граніцу. Агульнае кошт украдзеных твораў мастацтва складала каля аднаго мільяярда лір.

«Фольксштыме».

МЕДЫЦЫНСКІ БІЗНЕС

«На працягу апошніх двух год 349 урачоў судзілі за вымагалішчца ад пацыентаў непамерна высокага ганарару. Вялікая колькасць аналагічных выпадкаў застаецца беспакранай. Сярод урачоў вельмі многа марфіністаў, алкаголікаў, разумова непаўнаценных, нізкакваліфікаваных спецыялістаў. Рад урачоў прызначае непатрэбныя аперацыі з мэтай атрымання ганарару. Рэзультаты на наркатыкі выпісваюцца кожнаму, хто добра плаціць. Вельмі часта ўрачы ў змове з

ІХ НОРАВЫ, ІХ МАРАЛЬ

Факты з замежных газет і часопісаў

ЦУДЫ У ТЭЛЕВІЗАРЫ

«Вы чым-небудзь хворыя? У вас неспакойна на душы? Не палохайцеся, вам дапаможа вядомы Орал Робертс. Кожную нядзелу ён выступае з сэансамі імгненнага вылечвання ад усіх хвароб. Вы можаце адчуць яго супер-тэле-магнітную сілу, сядзячы ў сябе дома перад экранам тэлевізара. 180 тэлестанцый трансліруюць яго выступленні кожную нядзелу. Тэрмінова купляйце тэлевізар фірмы «Джэнерал электрык»! Толькі «Джэнерал электрык»! Купляйце! Купляйце тэлевізар нашай фірмы!»

Так рэкламуе сваю прадукцыю фірма «Джэнерал электрык».

«Цейт ім більд».

ЮНЫ АБСТРАКЦЫЯНІСТ

Першая прэмія на выстаўцы абстракцыяніскага мастацтва ў Вангарай (Новая Зеландыя) прысуджана мастаку Кевіну Варсінгтону. Журы выстаўкі адзначае, што карціна Варсінгтона вызначаецца сталай задумай, фантастычным пераходамі і прывабнай расфарбоўкай. Мастаку ўсёго чатыры гады. У гутарцы з журналістамі яго бабуля расказала, што хлопчык стварыў сваю карціну зусім выпадкова, гуляючы са

ДАРАГІ ТАВАРЫШ!

ІДУЦЬ АПОШНІЯ ДНІ ПАДПІСКІ НА ГАЗЕТЫ І ЧАСОПІСЫ НА 1962 ГОД НЕ ЗАБУДЗЬСЯ ПАДПІСАЦЦА НА ГАЗЕТУ

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

На сваіх старонках газета ўсебакова і шырока асвятляе літаратурнае жыццё рэспублікі, друкуе апавяданні, вершы, аднаактоўныя п'есы, урывкі з вялікіх твораў беларускіх пісьменнікаў. Газета сістэматычна рэзюмэ новай творы пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, спектаклі і фільмы.

У наступным годзе на старонках газеты будзе змяшчацца матэрыялы па актуальных творчых праблемах літаратуры і мастацтва.

Рэдакцыя мае намер шырока асвятляць пытанні грамадска-палітычнага жыцця, у прыватнасці маральна-бытавыя праблемы, якія вынікаюць з маральнага колкса будаўніча камунізма, вызначанага Праграмай Камуністычнай партыі Саветскага Саюза. Мяркуючы ў мэтай дапамогі ўніверсітэтам культуры павесці на старонках газеты шырокую гаворку пра змест іх работы, абавяліць лепшы вопыт, каб ён стаў злыбяткам іншых. Як і раней, газета будзе аддаваць шмат увагі рабоце народных тэатраў, усім жанрам мастацкай самадзейнасці. Будзе таксама шырока асвятляцца практыка работы культурна-асветных устаноў рэспублікі.

На старонках газеты выступяць вядомыя пісьменнікі, кампазітары, мастакі, работнікі тэатральнага мастацтва, дзеячы культуры.

Падпісная цена:
На год — 4 руб. 20 кап.
На 6 месяцаў — 2 руб. 10 кап.
На 3 месяцы — 1 руб. 5 кап.
На месяц — 35 кап.

Падпіска на газету «Літаратура і мастацтва» прымаецца без абмежавання ў гарадскіх аддзелах «Саюздруку», у канторах і аддзяленнях сувязі, а таксама грамадскіх распаўсюджвальнікаў друку на прадпрыемствах, у навуцальных і іншых установах.

ДА ўВАГІ ПАДПІСЧЫКАУ

ТЭРМІН ПРЫЕМУ ПАДПІСКІ НА 1962 ГОД НА ГАЗЕТЫ: «Правда», «Звязда», «Калгасная праўда», «Чырвоная амена» ЗАКАНЧАВАЕЦЦА 20—22 СНЕЖНЯ.

Калі вы яшчэ не выпісалі гэтых выданняў, наведайце ў бліжэйшыя дні вытворца, аддзяленне сувязі, участкак «Саюздруку» або звярніцеся да грамадскага распаўсюджвальніка друку па месцу работы, вучобы і АФОРМІЦЕ ПАДПІСКУ.

«САЮЗДРУК»
МІНІСТЭРСТВА СУВ'ЯЗІ БССР.